

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Marii Ingrid Saaremäe

LAVASTUSE „100 M MORE“ PRODUKTSIOON

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Marko Lõhmus, MA

Kaitsmisele lubatud:

Viljandi 2020

SISSEJUHATUS	3
1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST	4
1.1. Tartu Uue Teatri kirjeldus	4
1.2. Tartu Uue Teatri struktuur.....	5
1.3. Tartu Uue Teatri missioon, visioon ja eesmärgid.....	6
2. KORRALDUSPROTSESS	7
2.1. Meeskond	7
2.2. Projekti kulg	9
2.3. Projekti eesmärk	12
2.4. Turundusplaan.....	13
2.5. Eelarve ja rahastus.....	14
2.6. Sündmuse sotsiaalmajanduslik mõju	16
3. REFLEKSIOON.....	17
KOKKUVÕTE	21
KASUTATUD ALLIKAD	22
LISAD.....	23
Lisa 1. Riskianalüüs	23
Lisa 2. Pressiteade	24
Lisa 3. Eelarve.....	25
Lisa 4. Tehnilise ja kunstilise meeskonna töögraafik.....	26
Lisa 5. Näitlejate proovigraafik.....	27
SUMMARY	30

SISSEJUHATUS

Juba neli aastat tagasi otsustasin end siduda kultuurikorraldusliku eluga ja panna ennast elukutseliselt proovile sündmuste korraldamises, probleemide lahendamises ja inimestega suhtlemises. Pole olnud hetkegi, kui ma seda kahetseksin. Kõike on tulnud ainult juurde. Kõike positiivset. Teadmisi, tahet, tundeid, tutvusi. Just nende samade asjade auks tahtsin ma panna oma ülikooli tee lõppu punkti, mis seda kõike näitaks. Parim lahendus tundus seda teha koos oma koolikaaslastega, et siduda kõige suuremat, mida kultuuriakadeemia meile õpetab – austust, suhtlust, mõistmist ja armastust kultuuri vastu.

Nii saigi minu loov-praktiliseks lõputööks Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (edaspidi TÜ VKA) etenduskunste osakonna teatrikunsti eriala lavastaja tudengi Elar Vahteri diplomilavastuse „100 M MORE“ produtseerimine. Lavastus esietendus 9. mail 2019 Tartu Uues Teatris, kuid ettevalmistused tööks algasid juba 2018. aasta kevadel. Kokku anti viis etendust, neist neli Tartu Uues Teatris ja üks Tallinnas Kanuti Gildi SAAL-is. Lavastus oli mereteemaline, kätkes endas mõttelõngu ja tõlgendusi merest.

Projekti eesmärgiks oli ühendada TÜ VKA erinevaid osakondi ja teiste kunstide õpilasi ning koos luua midagi, mis tutvustaks tulevasi kunstiviljelejaid maailmale. Lavastaja soovis näidata oma kursusekaaslaste võimekusi; kunstnik soovis tutvustada oma erilist käekirja, mida ta Eesti Kunstiakadeemias (edaspidi EKA) täiendamas oli; helilooja ja koreograaf täitsid lava enda teadmistega helist ja liikumisest, mis nad Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias (edaspidi EMTA) õppides omandanud olid.

Antud kirjalikutöö olen kirjutanud läbi kolme osa. Esimeses tutvustan organisatsooni, mille abil lavastus vaatajateni jõudis - Tartu Uut Teatrit, selle toimimisviise ja struktuuri; teises osas räägin lähemalt korraldusprotsessist, -meeskonnast, projekti eelarvest, kulgemisest, turundusest ja sotsiaalmajanduslikest mõjudest ning kolmandas osas teostan refleksiooni. Lõputöö lõpetab kokkuvõtte.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST

Selles peatükis analüüsin organisatsiooni, milles lavastusprotsess toimus ehk Tartu Uut Teatrit. Annan ülevaate nende struktuurist, analüüsin visiooni, missiooni ja eesmärki ning avan veidike nende ajalugu.

Kaasaja infokeskses ühiskonnas rõhutatakse organisatsiooni mõiste määratlemisel inimeste teadmiste ja oskuste tähtsust eesmärkide saavutamisel: “Organisatsioon on hulk koordineeritud teadmisi, oskusi ja vahendeid, mis toimivad ühise eesmärgi huvides, milleks on teenuste või toodete pakkumine määratletud grupile või gruppidele.” (Organisatsiooni alusuuring, *s.a.*)

1.1. Tartu Uue Teatri kirjeldus

Otsustasime oma lavastuse välja tuua Tartu Uues Teatris, sest see oli nii mulle kui ka lavastajale silma hakanud oma erilise mängukava, noorusliku julguse ja vajaliku usaldusega. Nagu ütleb ka nende manifest: „Tartu Uus Teater on avatud platvorm uutele ideedele“ või „Tartu Uus Teater on rajatud võimalusele, et teater saab eksisteerida vabatahtlikkuse alusel, mitte traditsiooni, ameti või kohustuse pärast [...]“. (Manifest *s.a.*)

Tartu Uue Teatri *Facebook*’i lehe tutvustuse lahtrisse on kirjutatud: „Tartu Uus Teater on etenduskunstide keskus, mille tegutsemisplatvorm ja lähenemised on pidevas muutumises. Eesmärgiks on tabada ilu ja tõde, tehes teatrit, mida vaataks isegi. Meie maja asub Tartus Lai 37, kuid geograafilisi tegutsemispiiranguid me endale ei sea.“

Mittetulundusühing Uus Teater on loodud aastal 2010, kultuurilise teenindamise eesmärgil. See on mittetulundusühinguna eraõiguslik juriidiline isik, mis oma tegevuses juhindub Eesti Vabariigi seadustest, asutamislepingu otsustest, käesolevast põhikirjast ja muudest sellekohastest õigusaktidest. Organisatsiooni struktuuri põhimõteteks on liikmete hääleõiguse võrdsus; liikmelisuse vabatahtlikkus ja mitteüleantavus; liikmete ainult

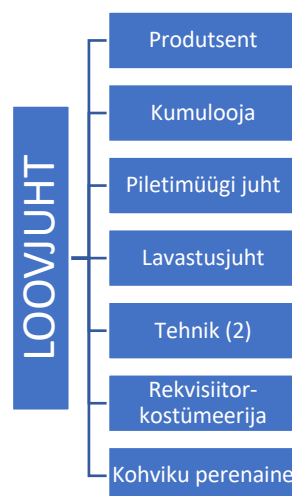
põhikirjast tulenevad kohustused ühingu ees; liikmete õigus avalduse alusel ühingust välja astuda; liikmete vahel mitteaotatava vara, tulu ja kasumi olemasolu. Mittetulundusühingu rajasid pea 10 aastat tagasi Ivar Põllu ja Kristiina Põllu nüüdseks kuuluvad selle juhatusse Raul Oreškin, Ivar Põllu ja Maarja Mänd. (MTÜ Uus Teater põhikiri, *s.a.*)

1.2. Tartu Uue Teatri struktuur

Organisatsiooni struktuuriga luuakse mudel, millega määratletakse kindlad ametikohad ja nende ülesanded. Tänu struktuurile saab organisatsioonis tagada efektiivse tegevuse, eri osade toimimise koordineerimise tegevusalade kaupa, organisatsiooni paindlikkuse ja keskkonnaga kohanemisvõime ning ametikohtade aruandluse määramise. (Alas 2008, lk 79)

Brooks väidab oma raamatus „Organisatsioonikäitumine“ (2006, lk 201), et organisatsiooni struktuuri defineeritakse kui traditsioonilist viisi, kuidas organisatsioon on jaotatud tööühmudeks ning kuidas on korraldatud aruandlus ja võimusuhted, mis seovad organisatsioonis töötavaid üksikisikuid ja rühmi.

Uue Teatri struktuur koosneb üheksast inimesest. Neid kõiki juhib teatrijuht. Sõltuvalt projektist on lavastusega kaasatud kogu Uue Teatri meeskond, mõnikord ainult paar inimest neist ja mõnikord on enamus meeskonda väljaspoolt, kuid suhtlus omamaja inimestega on tugev ja tihe. Tartu Uue Teatri tiimi ei kuulu hetkel veel ühtegi näitlejat, kuid alates 2020 sügisest on neil plaan alustada hooaega püsitrupiga. Kõiki näitlejad, keda laval hetkel näha saab, võib leida nende kodulehelt nimistu “Lavajõud” alt, kuid keegi pole ametlikult Uue Teatri näitleja.

Joonis 1. Tartu Uue Teatri meeskonna struktuur.

1.3. Tartu Uue Teatri missioon, visioon ja eesmärgid

Organisatsiooni valdkonnaks on teatri- ja tantsuetenduste lavastamine ja esitamine. Nad alustasid oma tegevust ametlikult aastal 2010. Aastal 2011. kolisid oma praegusesse teatri hoonesse, mille ostsid ühisrahastuskampania abil välja 2019. aastal.

Kuna Tartu Uus Teater pole avalikult jaganud oma arengukava, siis määrasin omavaatluse läbi neile missiooni lähtudes nende koostatud kaheksa punktilisest manifestist. Püüdsin luua missiooni vastates viiele küsimusele, millele üks missioon vastata võiks:

1. Kelle jaoks me oleme?
2. Millist väärtust me nende jaoks loome?
3. Millist väärtust me loome ühiskonnas laiemalt?
4. Kuidas me seda väärtust loome (millest ise juhindume oma tegevuses)?
5. Millesse me oma tegevuses usume?

(Karilaid 2016)

Tartu Uus Teater on teadlikule teatritvaatajale, kes on a) Tartu elanik; b) valib oma teatrit uudsuse, mitte ainult lemmik näitlejate järgi; c) on avatud uuendustele. Tartu Uus Teater pakub oma vaatajatele uusi ideid. Sama ka ühiskonnas laiemalt, nagu ütlevad nad oma manifestis: „Tartu Uus Teater on rajatud võimalusele, et teater saab eksisteerida vabatahtlikkuse alusel, mitte traditsiooni, ameti või kohustuse pärast. Nii nagu ei tahaks sundida publikut, ei saa sundida ka kedagi laval. Nii võib juhtuda, et Tartu Uus Teater kaob kiiresti, sest kaob soov. Samas on vaid nii võimalik, et Tartu Uus Teater püsib ja mis peamine, on elav kauem kui ükski institutsionaalselt kindlustatud asutis, sõltumata kultuurilistest, poliitilistest või personaalsetest tõmbetuultest.“ (Manifest *s.a.*) Ning nii loovad nad oma väärtusi, juhivad teguviisides sellest ja ka usuvad sellesse.

Visiooniks pakuksin Tartu Uue Teatri meeskonnale välja, nende manifesti viienda punkt: „Tartu Uus Teater tahab iga uue lavastusega enda jaoks selgitada ja kui vaja, siis ümber mõtestada nimes sisalduva „teatri“ – ainult nii saab „uus“ selles nimes olla aus.“

2. KORRALDUSPROTSESS

Käesolev peatükk on keskendunud korraldusprotsessi kirjeldamisele, läbiviidud tegevuste avamisele ja oluliste otsuste põhjendamisele. Käin selle läbi luues viis alapeatükki: meeskond, projekti kulg, turundusplaan, eelarve ja rahastus ning projekti sotsiaalmajanduslik mõju.

2.1. Meeskond

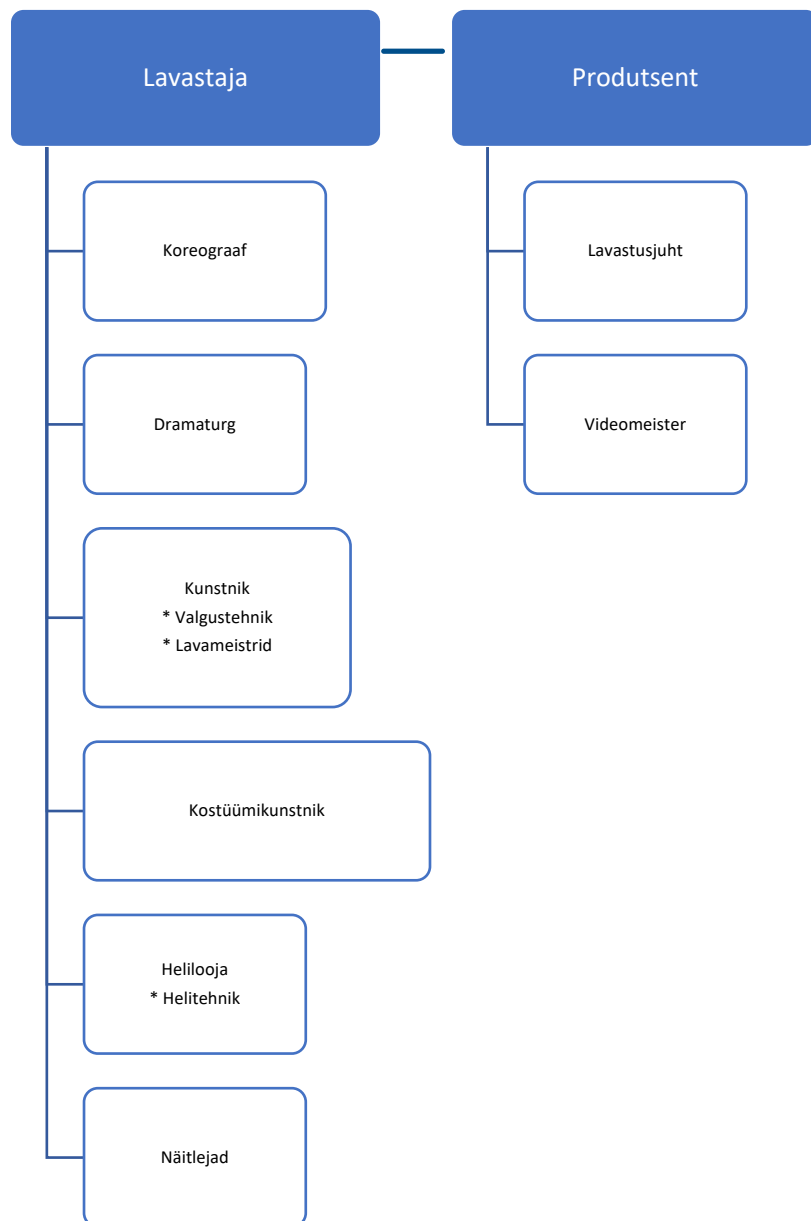
Meeskonna kujunemisel eristab Chang nelja erinevat etappi (Virovere jt 2008, lk 115- 116 järgi):

- 1) käivitamine – liikmed on täielikult juhust sõltuvad, sest neil endal puudub arusaam grupi toimimisest ja reeglitest, madalad produktiivsus, initsiatiivikus ja loovus;
- 2) pingutamine – võitlus parimate ideede pärast, suurenenud aktiivsus ja riskivalmidus, suhted on muutunud isiklikumaks;
- 3) arendamine – selgeks on saanud rollijaotus meeskonnas, määratletud on ühised eesmärgid ja otsustusprotsess on muutunud demokraatlikumaks;
- 4) valmisolek – meeskond tegeleb loova tööga, juhil on suunav roll, grupiliikmete vahel on tugevad isiklikud suhted, ühtekuuluvustunne ja toimiv koostöö.

Kuigi andsime etendusi Tartu Uue Teatri nime alt oli kogu meie meeskond minu ja Elar Vahteri poolt kokku pandud. Neid, kes veel TÜ VKA all kasvanud, oli meie seas veel: kunstnik Tuuli Omler, helimeister Martin Roose, valgusmeister Henrik Mütt, videomeister Maria Elisaveta Roosalu, lavameistrid Marko Aatonen ja Eero Ehala, lavastusjuht Kaspar Kast ja muidugi näitlejad, lavastaja Elar Vahteri kursusekaaslased – Mari Anton, Karolin Jürise, Loviise Kapper, Silva Pijon, Hans Kristian Õis, Mathias Einari Leedo, Stefan Hein ja Kristjan Poom. Seega õpilased erinevatest TÜ VKA osakondadest olid kokku kogunenud.

Vajasime veel lisajõudu ka mujalt, et meie lavastusmeeskond oleks täpselt selline nagu olema peab. Kuna Elar Vahteril oli üldine plaan ja üpris kindel idee paigas, keda ta enda meeskonda tahab, siis tegi ta TÜ VKA välised värbamised ise ning nii kujunes meie

seltskond väga kirjuks. Seda võiks nimetada isegi koolide vaheliseks ühisprojektiks. Kostüümikunstnikuna liitus meiega Kreet Kärner EKA-st; koreograafiks Hanna Junti, kes hiljuti lõpetas EMTA; ainulaadsed ja omapärased helid lõi helilooja Marianna Liik, kes on samuti EMTA lõpetanu ning dramaturgiks oli Sven Karja Vanemuise Teatrist. Mina produtsendina kaasasin meie meeskonda lavastusjuhi ja videomeistri, kellega ka ülejäänud lavastusprotsessis kõige rohkem kokku puutusin.

Joonis 2. Lavastusmeeskonna struktuur.

Liiga suure projektigrupi (12-15 liiget) puhul tuleks arvestada, et tegevuste planeerimine võib olla raskendatud, meeskonnaliikmed ei pruugi omavahel läbi saada ning vajalik info liikumine meeskonnas on raskendatud. (Perens 2017)

Meiegi meeskond ei lähe Perensi andmete järgi suure projektigrupi alla ja tunnen, et see põhjendab kõige paremini meie vahel tekkinud probleeme. Info liikumine oleks pidanud olema sujuvam ja kõigi positsioonid selgemad.

2.2. Projekti kulg

Projekt on „ühekordne ülesanne teatud tulemuse ja eesmärgi saavutamiseks“, millel on oma ajagraafik, eelarve ja meeskond. Projekti saab ajaliselt jagada neljaks osaks: 1) projekti määratlus, 2) planeerimine ehk kavandamine, 3) teostamine, 4) lõpetamine. Projekti määratlus koondab enda alla eeletapid, milleks on probleemide ja vajaduste välja selgitamine, ideede loomine ja eeluuringu läbiviimine. (Salla 2007, lk 3, 12)

Projekti määratlus algas meie jaoks 2018. aasta sügise esimeses pooles, kui lavastaja Elar Vahter idee ja koostöö sooviga minu poole pöördus. Elar Vahteril oli lavastuse idee iva olemas ning unistus ka meeskonna liikmetest, kuid midagi 100% paigas ei olnud. Kindel oli see, et lavastuse nimeks tuleb „100 M MORE“. Selle tähendust sai siis vaataja enda arusaamale kohendada näiteks „sadam veel“ või „sada meetrit merd“ või „sada meetrit veel“. Lavastaja soov, et tükis oleksid tema enda kursusekaaslased, oli samuti kindel ja idee oli ka enamustele neist juba välja käidud.

2018. aasta sügise teises pooles algas projekti kavandamine. Meeskond kinnitatud ja ideed pigem paigas, hakkasin otsima kohta, kus lavastust välja tuua saaksime. Meie esimestest e-kirjavestlustest Tartu Uue Teatriga tekkis soov seda teha seal. Nende optimism ja tahe tekitas minus ning lavastajas veel suurema soovi tuua lavastus välja just nende repertuaaris ja nende abiga. Toimusid tihedad koosolekud erinevate lavastusmeeskonna liikmetega. Kuna kõigil oli veel kõrvalt palju muid asju teha, siis suurema kokku saamise saime teha alles talve alguses. Koostasid ühise *Google drive* dokumendi, kus kajastusid kõikide meeskonna liikmete tähtajad (vt. lisa 4.) ja ka näitlejate proovigraafiku (vt. lisa 5.). Selleks ajaks oli lavastuse kontseptsioon põhimõtteliselt paigas. “Mida tähendab meri inimeste jaoks?” “Mis asi see meri on?” jne. Teemakäsitusi oli nii maiseid kui ebamaiseid, filosoofilisemaid ja vähem filosoofilisemaid.

Läti kirjanduse suurkuju ja esimene arvestatav realist Rudolfs Blaumanis (1863-1908) kirjutas sada kaksikümne aastat tagasi novelli "Surma varjus", milles talvise kalapüügi ajal eraldub jäätükk ning grupp inimesi jääb merevangi. See on see hakatus ja lähtepunkt, kust oleme edasi mõelnud, abiks ka mitmete teiste kirjanike looming. Mõtlesime füüsilise ja vaimse vangistuse ajalisusest ja suhtelisusest. Ja muidugi ka merest, karmist ja kaunist, mis mõnikord annab ja teinekord võtab. ("100 M MORE" tutvustus *s.a.*)

Esietenduse kuupäev paigas, tuli kiiremas korras tegutsema hakata, et liikuda edasi projekti teostamise juurde. Kunstiline meeskond ja näitlejad hakkasid tegema proove, mina ja kogu tehniline meeskond pidama plaane lavakujunduse, kostüümide ja muidugi raha osas. Ülesanded jagasime ära väga mõõdukalt ja panime paika kindlad kuupäevad, mis ajaks pidid meeskonnaliikmed esitama mulle eelarved, et saaksin alustada taotluste vormistamist ja rahade jagamist. Hiljem aga selgus, et lavastaja poolt oli tehnilisele meeskonnale juba lubadused antud ja mõned kulutusedki tehtud. Minul tuli lihtsalt lahendusi leida. Esimestel kuudel tuli palju käia ka Tartus Uue Teatri meeskonnaga kohtumas, et kõik lavalised täpsused oleksid paigas, meie arusaamad nende kuvandist õiged ja suhtlus pidev. Kuna turundus käis meie kunstnike ja Uue Teatri kumulooja vahendusel, tuli jälgida nende läbirääkimist ja teineteise mõistmist. Samuti olid tugevas koostöös ka kostüümikunstnik ja Uue Teatri rekvisiitor-kostümeerija ning nende tehnikud ja meie heli-, valgus- ja videotehnikud. Mina olin peamiselt suhtluses loovjuhi ja kumuloojaga, et info oleks sujuv ja midagi „tõlkes kaduma ei läheks“. Panime paika ka ülejäänud etenduste kuupäevad. Lavastaja soovis, et tegu oleks haruldase tükiga ja kuna see oli näitlejatele ka füüsiliselt keeruline oli peaaegu võimatu mängida seda igal õhtul. Seetõttu otsustasime koos Elar Vahteri ja Kaspar Kastiga, et viis on ilus number ja nii saidki paika viie etenduse kuupäevad – 9., 11., 13., 14. mail Tartus Uues Teatris ja 6. juunil Tallinnas Kanuti Gildi SAALis. Tallinnasse otsustasime minna "VÄRSKE KRAAM Viljandist" raames. See oli justkui väike TÜ VKA etenduskunstide osakonna festival, kus nii tantsu- kui ka teatrikunsti eriala tudengid oma lõputööd pealinna rahvale näitasid. Uues Teatris algasid etendused kell 19:00 ja Kanuti Gildi SAALis kell 19:30, sest nii on seal tavapärane. Lavastus oli ülesehitatud nii, et etendus algas alati täpselt kella pealt – viis minutit enne publikule öeldud kellaaega, see hoidis ära tavapäraselt ette tulevat hilinemist. Publik nägi juba ära, et miskit laval toimub ja suundus õigeks ajaks või veidi varem oma kohale Kui publik oli kohal ehk maja muud ruumid tühjad anti telefonimängulikult sellest näitlejatele märku: lavastuskorraldaja saatis

sõnumi helitehnikule, helitehnik andis märku näitlejale, kelle röögatus tähendas teiste näitlejate jaoks, et võib alustada.

Tartu Uue Teatri suures saalis on 156 kohta, meie aga muutsime veidi nende tavapärasest kasutust. Palusime tühjaks jätta kaks esimese rea tooli, neli kohta keskmistest ridadest kummaltki poolt äärest ja kolme viimase rea kaks keskmist kohta ehk kokku olid meie poolt reserveeritud 18 kohta ja seda erinevatel põhjustel – näitlejatel oli vaja ronida kahele esimese rea toolile; soovisime etendust filmida erinevatest nurkadest, seetõttu hõivasime ka kaheksa kohta keskmistest ridadest; projektor kuvas lava tagumisele seinale pilti, sellepärast ei saanud me lubada inimesi istuma kuuele kohale, mis oleksid jäänud täpselt projektori vaatevälja ja lõhkunud tervikliku pildi. Esimesed kaks Tartus toimunud etendust olid välja müüdnud, kolmandal oli 27 ja neljandal 63 vaatajat. Tagant järele mõeldes tundub selline tulemus ka ettearvav – esimesel kahel etendusel oli palju näitlejate poolseid broneeringuid. (kuna töötasu neile ei makstud, siis kõigile oli lubatud 4 tasuta piletit ja piiramatu arv sõbrasoodustust (10 € pilet), enamus neist kasutati need ära esimesel ja teisel etendusel.) Tavapileti hinnaks oli 19 € ja sooduspilet tudengile/õpilasele/pensionärile 15 €. Kuna tegemist oli ka seitsme lavastusmeeskonna liikme ning muidugi ka näitlejate lõputööga, siis oli ka koolide poolt palju õppejõude, kes soovisid või pidid hindamiseks selle ära nägema. Prognoosisime kolmandale etendusele vähe külustajaid koheselt, sest tegu oli pühapäevaga ja tavaliselt on see päev, kui teatris ei käida. Kuid Uue Teatri fännibaas oli kohal ja oli ka kuulda, et soovitigi pühapäeval tulla, sest teati, et siis pole maja puupüsti täis ja saab kergemalt hingata. 6. juunil 2019. aastal toimunud Ganuti Kildi SAALi etendus oli aga omakorda paari kohaga ülemüüdud. Tavapäraselt on SAALis 132 kohta. Meie palusime algselt ära võtta esimese rea (15 kohta), kuid etenduse päeval mõistsime, et see ei ole võimalik. Täissaali prognoosisime koheselt, sest inimesi, kes kõiki festivalil olevaid lavastusi näha tahtsid, oli juba enne juunit peaaegu pool saali.

Koos Kaspar Kastiga lõime riskianalüüsi (vt. lisa 1.), et panna paika erinevad põhjused, mis võiksid meie planeeritud etendusi mõjutada. Riskianalüüsiga tehakse kindlaks ohud, hinnatakse riski suurust ja tagajärje mõju. (Riskianalüüsi käsiraamat 2012, lk 11) Riskiplaani koostades lähenesin olukordadele väga positiivselt.

Projekti lõpetamiseks loen 2019. aasta juunit, kui toimus viimane „100 M MORE“ etendus Tallinnas, Kanuti Gildi SAAL-is, pärast mida tegelesin veel umbes kaks nädalat tagasisidestamise, kokkuvõtete tegemise ja vajalike aruannete täimisega. Suhtlesin veel Tartu Uue Teatri kumuloojaga, et kõik meie vahelised pooleliolevad asjad joonde saaks ja soovisin ka kuulda nende tagasisidet. Ka koos TÜ VKA etendus kunstide osakonna liikmetega oli vaja analüüsida, kuidas projekt üldpildis läks. Tagantjärele oskan öelda, et meie suurimaks probleemiks oli eelarve. Täpsemalt siis meeskonnaliikmete poolne eeldamine, et just tema väljaminek on kõige olulisem.

Pärast seda võtsime aja, et analüüsida oma õnnestumisi ja ebaõnnestumisi. Näitlejad olid tänulikud sellise viimase, ebatavalise kogemuse eest; koostöö Tartu Uue Teatriga oli sujuv, mugav ja õpetlik; tehniline meeskond sai täiendada oma kontakte kunstiliste inimeste andmetega ja ka vastupidi; tore oli tunda, et Tartu Uue Teatri meeskond suhtus meisse positiivselt. Nagu mainisin, oli tegu koolide vahelise projektiga ja üliõpilastel on hea üksteist teada, et hiljem koostööd teha. Ebaõnnestumisteks osutus põhiliselt tõesti raha taotlemine. Rahaprobleem tekkis infosulust, mis oli tekkinud sellest, et lavastaja võttis sõna produtsendi vastutusel olevatel teemadel ja konsulteerimata osapooltega lubas, et kõik saab hallatud. Põhiliseks negatiivseks osaks oligi suhtlus meeskonna siseselt. Kuigi lavastajal polnud kogu infot, mis oli produtsendil, pöörduti siiski esmalt küsimustega tema poole, sest tema oli teinud esimese sammu koostöösuhte loomiseks ja kuna tegemist oli tema diplomilavastusega eeldati, et tema võtab kõik suuremad otsused vastu.

2.3. Projekti eesmärk

Projekti eesmärk peab olema: **mõõdetav**. Objektivsete kriteeriumite järgi on võimalik otsustada, kas me oleme või ei ole jõudnud eesmärkideni. Seetõttu ei saa lugeda õigesti sõnastatuks projekti eesmärki: “Tõsta klienditeeninduse kvaliteeti”. Küll aga võib projekti eesmärgiks olla: “Töötada välja uus klienditeeninduse süsteem”: **ajastatud**. Projekti eesmärgi saavutamise aeg peab olema määratud. Ajaline piiritletus määrab ära selle, millal on võimalik teha otsus, kas on või ei ole jõutud projekti eesmärkideni. Seetõttu tuleks eelpool toodud eesmärki “Töötada välja uus klienditeeninduse süsteem” täiendada. Peale seda võiks eesmärk olla sõnastatud järgmiselt: “Töötada 1. jaanuariks 200X välja uus klienditeeninduse süsteem”: **reaalne**. Selleks, et eesmärk oleks motiveeriv peab ta olema realselt saavutatav. Eelkõige tuleks jälgida seda, kas antud aja ja rahaga ikka on võimalik püstitatud eesmärgini

jõuda: **kvaliteediaspekti silmas pidav**. Eesmärk peab määratlema ka selle, milline peaks olema lõpptulemuse kvaliteet. Lõplikult formuleerituna võiks näites toodud eesmärk olla järgnev: "Töötada 1 jaanuariks 200... välja uus klienditeeninduse süsteem, mis tagaks ühe kliendi teenindamiseks kulunud aja vähenemise 20%": **heakskiidetud**. (Projektijuhtimine 2015)

Mainisin ka sissejuhatuses, et meie projekti põhi eesmärgiks oli ühendada TÜ VKA erinevaid osakondi. Seda me siis ka tegime. Kokku oli meie meeskonnas 17 TÜ VKA üliõpilast muusika-, kultuurhariduse-, rahvuslikukäsitöö- ja etenduskunstide osakonnast ehk kõik osakonnad olid esindatud. Samuti soovisime kaasata teiste kunstide õpilasi. Meiega liitusid kaks värskelt EMTA lõpetanu - üks kompositsiooniõpingute taustaga muusik ja teine lavakunstiosakonna doktorant. Samuti ka üks EKA-s moestilistikat omandav üliõpilane. Kuid siiski tuli luua veel paar täpsemat eesmärki, et nende abil meeskonna tööd planeerida. Saali täituvuse eesmärgiks oli, et kokku käib etendustel vähemalt 410 inimest, mis oleks olnud umbestäpselt 60% kõikide etenduste peale kokku. Lähtuvalt sellest eesmärgist püstitasime ka lisa eesmärgi – igal etendusel on kohal vähemal 85 inimest. See eesmärk meil ei õnnestunud, kuid vaatamata sellele täitsime algse eesmärgi, sest kõigi viie etenduse peale kokku käis kohal umbestäpselt 498 inimest. Selleks, et saalid täituksid, tuli kõigil panustada ja ma tööd õigeks ajaks ära teha.

2.4. Turundusplaan

Ameerika Turundusassotsiatsiooni poolt 1980. aastal välja antud raamat kirjutab, et turundus on info, toodete ja teenuste kontseptsiooni, hinna, toetuse ja turustuse planeerimine ning teostamine, realiseerimaks individuaalseid ja organisatsioonilisi eesmärke. (Vihalem 2008, lk 8)

Turundusplaani koostas Tartu Uue Teatri kumulooja. Ta tegi läbi meie lavastusega täpselt need samad käigud, mis ta teeb iga Tartu Uue Teatri alt välja tuleva lavastusega. Suhtles täpselt nende inimestega, kes on Tartu Uue Teatri tegemistel ka varem kaasatud olnud ning viis info meist ja meie tegemistest nendeni, kes seda infot tahtsid.

Saatsime välja minu poolt koostatud pressiteateid (vt. lisa 2.) koos Tuuli Omleri kujundatud plakatitega. Telekanalitesse saatsime Maria Elisaveta Roosalu, Tuuli Olmeri ning Maarja

Liiki koostöös valminud treileri ning näitlejad ja/või lavastaja käisid andmas raadiotes intervjuusid ja kohapeale tulid uudistama erinevad kriitikud ja Eesti Rahvus Ringhääling.

Turundus on tähtis, kuna turundus stimuleerib nõudlust; turunduskuludel on märkimisväärne kaal müügihinnas; turunduses on hõivatud suur osa töötajaskonnast; turundus on kasutatav kõikvõimalikes organisatsioonides; turundus toetab nii toomist, vahendamist kui tarbimist; turundus täidab väga paljusid funktsioone; turundus mõjutab kõiki inimesi tarbijatena, kujundab nende arvamusi, hoiakuid, elustiili ja -kvaliteeti. (Vihalem 2008. lk 13)

2.5. Eelarve ja rahastus

Kulude ning tulude kalkulatsiooni tulemusena valmib projekti eelarve, mille abil kontrollib projektijuht projekti kulgu, muudab vajadusel tegevusplaani ning hindab projekti lõppedes projekti finantsilist edukust. (Salla 2001)

Kuna selle töö eelarve (vt. lisa 3.) koostamine käis veidike tagurpidi, kui tavaliselt harjunud olin, siis kõige pealt tekkisid meil kulud ja seejärel hakkasime tulu otsima. Nii oli väga keeruline seda kõike pärast parandada. Kuid siiski kõik sai kenasti lahendatud. Saime rahastust Eesti Kultuurikapitalilt, millega tasusin ära kokkulepitud stipendiumid ja kostüümid; omafinantseeringuga katsin ära lavakujunduse, transpordikulud; piletitulu aitas nulli viia Tartu Uue Teatri poolsed kulud ning näitlejate, tehnilise meeskonna ja lavastajate ööbimiskohtade maksumuse.

Projekti eelarve koosneb nii kuludest kui ka tuludest. Projekti kuludeks on kõik rahalised ja mitterahalised vahendid, mida vajatakse projekti läbiviimiseks. (Perens 2001)

Projekti kogu eelarveks tuli 6809 €, millest kattis 3900 € toetused ja 2000 € omafinantseering. 909 € vahe kattis Tartu Uus Teater piletituluga, mis ka neile jäi, ruumi rendi, ööbimiskoha ja kasutatud tehnika eest. Konkreetset piletitulu summat ma ei tea. Kuna palju oli erikokkuleppeid, siis väidetavalt läks ka neil selle arvestus sassi.

Suurimaks tuluks oli Eesti Kultuurikapitalilt saadud toetus, mis oli 3900 € väärtuses stipendiumeid helilooja Marianna Liikile, dramaturg Sven Karjale ja koreograaf Hanna Juntile, kuna nende näol oli tegemist kõrghariduse omandanud inimestega ja tegelesid selles

projektis oma erialalises tegevusvaldkonnas. Kõik kolm toetust said kaetud Eesti Kultuurkapitali „loomingulised stipendiumid“ taotlusena. Kui taotlused olid üle vaadatud ja heakskiidetud, tuli osapooltel need allkirjastada ja see järel tehti ülekanded otse Kultuurkapitalist stipendiumi saanu kontole. Kuigi stipendium ei taga meie jaoks, et töö ka tehtud saab, sest see ei ole tööleping, olime siiski alati positiivselt meelestatud ja usaldusime teineteist.

Kõige kulukamaks läks lavakujundus. Koos töötasudega tuli selle summaks 1600 €. Algselt olime selleks arvestanud maksimaalselt 400 €, kuid hiljem selgus, et töö läheb maksma rohkem. See on ka näide varasemalt räägitud infosulust ja rahaprobleemist. Probleem tekkis sellest, et lavastaja soovis ise oma meeskonna liikmed värvata ja selle värbamise käigus lubas ta neile asju, millest minuga läbi räägitud ei olnud. Lavastusmeeskonnaliikmed tegutsesid lähtuvalt kokkulepetest lavastajaga ja esitasid mulle hiljem arved. Mina aga polnud nendest summadest kuulnud, alati olime eeldanud, et teame samu asju ja üle kontrollimine tundus sellel hetkel ajaraisk. Muidugi, nüüd tean veel paremini, et eeldada ei tohi. Alati peab olema kindel pilt, mida keegi teeb ja mis summade eest, info peab liikuma läbi ühe inimese või koosolekutel, kus kõik liikmed on kohal ja midagi kellestki mööda minna ei saa. Kuna peaaegu kõik meist olid selle projekti algusajal erinevates linnades, siis oli keeruline kõigiga alati kokku saada. Nüüd *Corona Virus Deases 2019* ehk *COVID-19* ajal, kui kogu riik on eriolukorras ja peaaegu kogu maailm end karantiini lukustanud, on seda eriti tobe mõelda, sest lahendusi on rohkem kui mitu, selliste olukordade ära hoidmiseks. Aga kuskilt tuleb ju õppida.

Sellise lavastuse loomisel on olulised ka õigused. Kuigi lavastuse tutvustuses oli palju kirjanike välja toodud, siis pole kuskil kasutatud nende otseseid sõnu. Elar Vahter kogus erinevaid materjale läbi töötades inspiratsiooni ja pidas pikki mõttekäike koos dramaturg Sven Karjaga. Sven Karja oli meie meeskonnas omal soovil, tahtega aidata Elar Vahterit ja luua temaga koos midagi jäädavat. Kultuurkapitali stipendium kattis, meie ühisel kokkuleppel, nii tema töö- kui ka litsentsitasu. Sama lugu oli ka helilooja loodud paladega.

Autoriõiguse seaduse eesmärk on tagada kultuuri järjepidevus ja kultuurisaavutuste kaitse, autoriõigusel põhinevate tootmisharude ja rahvusvahelise kaubanduse areng ning luua autoritele, teose esitajatele, fonogrammitootjatele, televisiooni- ja raadioteenuse osutajatele,

filmi esmasalvestuse tootjatele, andmebaasi tegijatele ning teistele käesolevas seaduses nimetatud isikutele soodsad tingimused teoste ja muude kultuurisaavutuste loomiseks ja kasutamiseks. (Riigiteataja 2019)

Meie oma meeskonna jaoks loodud eelarvest riigile makse maksma ei pidanud. Küll teeb seda aga igakuiselt Tartu Uus Teater. Näiteks palgalt, mida maksavad, läheb riigile sotsiaalselt ja tulumaks.

2.6. Sündmuse sotsiaalmajanduslik mõju

Järgides Hall'i (1992) õpetussõnu, on sündmusega kaasnevat mõjusid kuus: majanduslik, turism/kaubanduslik, füüsiline/keskkondlik, sotsiaalne/kultuuriline, psühholoogiline ja poliitiline/administratiivne. (Janeczko jt 2002, lk 8-9 järgi).

Lavastuse „100 M MORE“ majanduslikuks mõjuks oli Tartu Uue Teatri sissetuleku suurenemine publiku poolt – piletitulu, enne etendust kohvikust tehtud ostud ja teistegi ettevõtete, kellelt teenuseid ostime, tulude suurenemine. See suurendas sissetulekut ka mõnele meie meeskonna liikmele. Sissetuleku loomine on ka väga suur administratiivne mõju. Turismi pool muutus põhiliselt selle nurga alt, et Tartusse tuldi TÜ VKA lõpetajaid vaatama teistest linnadest, meeskonnaliikmete kodukohtadest jmt. Samamoodi ka projektimeeskonna juured on laiali laotatud üle Eesti ehk Tartusse kohale tulemine eri linnadest mõjutas ühistranspordi liiklust, kuid ka see aspekt on negatiivse mõjuga keskkondliku poole pealt, sest palju sõideti ka eraldi autodega, kui oleks võinud sõita ühistranspordiga. Kindlasti on kultuuriliseks mõjutajaks projektis ülesastunud Viljandi Kultuuriakadeemiat lõpetavad näitlejad, kellest Tartu inimesed varem võib-olla kuulnudki polnud – vaatajad teavad paremini TÜ VKA näitlejaid ja on kultuuriliselt haritumad läbi nende töö. Kuid kultuuriliseks mõjutajaks on ka TÜ VKA näitlejate perekonnad või varasemad austajad, nad tutvusid omakorda Tartu Uue Teatriga. Samuti Tartu Uus Teater ise. Just oma teistsuguse olemusega ja julgusega näidata teadlikule teatrivaatajale veidike teistmasti lavastusi. See, et Tartu Uus Teater oli nõus usaldama „100 M MORE“ meeskonda ja meid enda nime alla võtma näitab, kuidas nad ise on sotsiaalsed ja kultuurilised mõjutajad. Samamoodi ka psühholoogilise aspekti osas: Tartu Uus Teater tekitab kogukonna tunnet, ühendab sarnaste huvidega inimesed ja on avatud uutele ideedele.

3. REFLEKSIOON

Tartu Uues Teatris esietendunud „100 M MORE“ oli minu esimene lavastuse produtseerimine. Ma olin oma elus küll varasemalt lavastuste valmimisega kokku puutunud – praktikat tegin Neeruti Mõisateatri juures, kui seal avalavastust loodi, kuid siis olin abilise rollis ja suurt vastutust minu kätte ei usaldatud. Teised praktikad viisin läbi kontserti korraldades ja teatrifestivalidel vabatahtlikuna. Lavastuse produtseerimine oli täiesti uus. Praktikast kindlasti, teoorias olime seda varasema nelja aasta jooksul õppinud, selle kohta lugenud ja teistega arutlenud.

Mul õnnestus enda lõputööks saada üks katsumusi ja eneseületamist täis projekt. Mul on väga hea meel, et sain sellest osa saada; näha nii lähedalt, kuidas ühe lavastuse loomine käib ja panustada sellesse oma teadmised ning oskused. Enne meie projekti polnud isegi näidendit olemas. Minu põhiliseks vastutus alaks oli kommunikatsioon organisatsiooni ja meeskonna vahel, rahastus ja projekti kulgemise jälgimine.

Sain esimest korda teha koostööd professionaalse teatriga, kes usaldas mind piisvalt, et jaotasime omavahel ülesanded ära nii nagu neile oleks kõige mugavam, et nad ei peaks end liiga palju kõrvaliste murede ja küsimustega vaevama. Mina sain usaldada neile täielikult turunduspoole, sest nemad teavad ise täpsemalt, mida nad kus ütlevad, mis formaadis on nende plakatid, kuhu nad need üles panevad. Kuid siiski oli ka minul sõnaõigus, kui soovisin suunata osa turundusest tavaliselt rohkemast Viljandi poole või kui palusin panustada üle-eestilistesse keskkondadesse, et ka Kanuti Gildi SAALis toimuvale etendusele turundust tehtaks. Kuna Tartu Uus Teater on oma olemuselt väga eriline ja väga kindla vaatajaskonnaga, siis teadsid nad ise täpsemalt, kuidas seda reklaamida. Mina omaltpoolt proovisin leida Viljandist Kultuuriakadeemia või üldse „uue maailma teatri fänne“ ja kasutasin Uue Teatri turundusviise siin ära. Turunduspool toimus lõppkokkuvõttes tõesti väga hästi, saalides olid alati tõeliselt huvitatud vaatajad, sõna liikus läbi Uue Teatri sihtgrupi ka teisteneni. Kõige vähem oli küllastajaid etendusel, kuhu olime ka seda

prognoosinud. Pühapäeva õhtul üle 2 tunnist etendust, mis oma kirjelduses enda sisu puust ja punaseks ei tee, ei ole just tavapärane valik.

„100 M MORE“ lavastusprotsessi käigus mõistsin, kui turvaline on olnud töötada koos kooliga. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia on olnud alati väga toetav ja hooliv oma õpilaste osas ning seda oli näha ka selle produktsiooni käigus. Osakondade juhid küsisid ja uurisid tihti, kuidas meil läheb ja kiitsid meie projekti just osakondade vaheliste suhete loomise poolest. Samas tõi „100 M MORE“ ka päris teatriga koostöö kogemuse. Sain kasutusel võtta kõik oma teadmised ja tõestada endale, et kultuurikorraldusel spetsialiseeruda just teatrisuunale oli õige otsus.

Kõige raskem ja nukram pool oli aga koostöö näitleja eriala üliõpilastega. Nendega oli väga keeruline kontakti saada ja nad ei austanud tehnilise meeskonna soove. Tihti peale vastasid küsimustele liiga hilja, lubasid endal nõuda asju, mis polnud neile kunagi lubatud jne. Palju oli ka seljataga süüdistamist ja tehnilise meeskonna „maha tegemist“. Kui selle kohta neilt küsida vastasid, nad alati umbes samamoodi: „Meid on kõik neli aastat palju paremini koheldud kui praegu.“ Kui palusime meeskonnaga, et nad selgitaksid või põhjendaksid, ei osatud vastata. Hilisemate vestluste käigus mõne teise nende kursusekaaslase ja kultuurikorraldajaga selgus, et nad on lihtsalt harjunud, et kool kannab nende eest kõige paremini hoolt. Kõige paremini selles mõttes, et toodi erinevaid näited, kuidas kool on ületanud näitlejate heaoluks igasuguseid piire. Teise eriala tudengina oli seda eriti raske kuulda, arvestades näiteks seda, kui keeruline on kultuurikorraldajana endale lõputööd või praktika kohta leida. Kooli siseseid üritusi, mida kultuurikorraldajad kooli toetusel korraldada saaksid enam üldse peaaegu ei ole nagu näiteks „Oma Lugu“ või „Kultuuridessant“, aga näiteks näitlejad on saanud siiski palka ka kooli siseste ülesannete eest. Eks seal on muidugi palju keerulisemad seletused kui mulle tundub, aga halb maik TÜ VKA näitlejatega koostööst jäi küll. Samas ei taha ühe kogemuse põhjalt arvamust tekitada. Kindlasti annaksin teistele näitlejatele uue võimaluse ja oli ka selline suhtlus ju minule väga õpetlik. Nii palju kui on inimesi on ka arvamusi ja suhtlemisviise ning ühest kogemusest ei tohi midagi eeldada nii nagu on meile esimesest loengust saadik õpetatud: „Eeldamine on kõikide halbade asjade ema.“

Sellised kogemused tõid kaasa motivatsiooni languse ja mingil perioodil ei olnud soovi üldse nende inimestega koos tööd teha. Kunsti nimel tuli aga tuhin tagasi. Suurimaks probleemiks oligi raha. See, kuidas lavastaja tegi eelarvet puudutavaid kokkuleppeid ilma minuta ja minu poole pöörduti alles siis, kui tehingud olid tehtud ja raha oli vaja kuskilt leida, oli kõige ootamatum aga ka õpetlikum osa kogu projektist. Õppisin, kuidas edaspidi end paremini kehtestada ja oma aega planeerida, et jõuaksin kõikide asjadega tegeleda ja kursis olla. Näiteks hakkasin näitlejatelt vajalikke vastuseid küsima nädalaid varem, kui olin tehnilisele meeskonnale lubanud, et siis neid mitte alt vedada. Sellega püüdsin hoida ülejäänud meeskonna rahuliku ja motiveerituna.

Kuid positiivsed asjad trumpavad negatiivsed juhtumid üle. Hea oli tunda ennast usaldatuna ja saada panna proovile Kultuuriakadeemiast omandatud teadmised. Kindlasti oleksin ma võinud olla oma teadmiste osas veel kindlam ja proovida, katsetada, tunnetada juba varasemalt, kuidas mingeid riskikohti lahendada peaks, et siis varakult ka vajadusel abi küsida ja lahendus leida.

See projekt õpetas ja kinnistas minusse palju erinevaid teadmisi ja oskusi, mida olen varasemalt ka koolis õppinud. Üheks suuremaks õppetunniks pean enesekehtestamist. Tean nüüd, et ei tohi alluda mõjutustele ja peab olema enesekindel asjade osas, milles tean, et mul on õigus. Võtma täis vastutus asjade eest, mille eest peaksin ainult mina vastutama. Muidugi tuleb teistega arutada, sest tegu on ikkagi koostööga, aga siiski lõppsõna peab jääma ühele inimesele ja selles stsenaariumis oleksin pidanud see olema mina.

Esietenduse päeva lähenedes kõik negatiivne hajus, suhted soojenesid ja elevus lavastuse välja toomise osas kasvas. Kuna tegu oli väga omamoodi lavastusega, siis olime tagasiside kohapealt valimustunud halvimaks, aga samas lootsime, et vaatajatele peegeldub etendusest meie tegutsemistahe, unistused ja visioonid. Tagasisidest tuli seda ka välja. Inimesi, kes hindasid veidralt lahendatud kunsti, uut lähenemist tavapärasele teatrile, julgust kasutada ära kõike, mida kursus oli teatrikoolis õppinud, oli küll ja veel. Pärast etendusi tuldi isiklikult tänama, et pakkusime maavälist kogemust, kirjutati ka arvustusi selle alatooniga.

On imelisi misanstseene ja heledaid hetki, kus näitlejad paistavad mängivat hoolimata millestki muust enese ümber. Neil on põnev, nad saavad kasutada õpitut, väikesed

koomilised momendid, milles sisaldub lapsed teatrikooli toonud ja näitlejateks kasvatatud kirg. Nad paistavad andekad inimesed, ma usun, neid ootab tulevik. (Riismaa 2019)

Seal, kus on kiitjaid, seal on ka laimajaid. Tagasisidet, mis tuli oli ka palju väga karmi. Paar inimest lahkusid saalist, kriitikud kurtsid liigse segaduse üle, mis valdasid terve etenduse jooksul. Võtsime kogu tagasiside arvesse, arutlesime pärast etendusi läbi ja läksime oma rada targemate ja kindlamatena.

Nagu olen ka juba palju maininud oli „100 M MORE“ produtseerimine mulle väga oluline, suure mõjuga edasisele elule, õpetlik ja väärtuslik. Kuigi oli hetki, mil kõik oli väga raske ja tundus lootusetu leida probleemidele lahendusi, siis pärast esietendust oli kergendus – suurema osaga olin hakkama saanud. Muidugi ei saanud siis veel korraldustööd lõppeda ja iga etenduse toimumisele tuli siiski veel panustada 100% energiat ja kohalolu. Mina küll igal etendusel ei käinud, kuid olin lavastusjuhiga alati kontaktis, et saaksin rahuliku südamega tunda: „Kõik sujub ja toimib.“. Hea oli, et tiimis oli keegi, kes on samuti kultuurikorralduse taustaga ja tegutseb minuga samade teadmiste järgi.

KOKKUVÕTE

Minu loov-praktiline lõputöö seisnes lavastuse „100 M MORE“ produtseerimises. Antud loov-praktilise lõputöö kirjalik osa annab ülevaate organisatsioonist, kus lavastusprojekti välja toodi; korraldusest, mis tehti, et projekt jõuaks tulemiseni ja meeskonnast, kes olid projektiga seotud. „100 M MORE“ oli lisaks minu lõputööle ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia etenduskunstide osakonna teatrikunsti eriala lavastaja üliõpilase Elar Vahteri diplomilavastus, 12. lennu viimane ühislavastus ja ka teiste meie meeskonna liikmete lõputöö. See esietendus Tartu Uues Teatris 9. mail 2019 ja etendusi sai näha pärast esietendust veel neljal korral 11., 13. ja 14. mail Tartu Uues Teatris ja 6. juunil Tallinnas, Kanuti Gildi SAALis. Lavastus sai ainekst Läti kirjanduse suurkuju ja esimese arvestatava realisti Rudolfs Blaumanise, Franz Kafka, August Mälgu, Juhan Peegli ja Juhan Smuuli teostest. Minu põhiliseks vastutusalaks oli kommunikatsioon organisatsiooni ja meeskonna vahel, rahastus ja projekti kulgemise jälgimine.

Seda võiks pidada ühisprojektiks, mis andis võimaluse koos töötada Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Eesti Kunstiakadeemia üliõpilastel. Mitme jaoks oli see ka diplomitöö. Koolide vaheline koostöö ja Tartu Uue Teatri usaldus meid enda nime alla võtta ühendas meid kõiki enneolematult. Projekti eesmärgiks oligi ühendada TÜ VKA erinevaid osakondi ja teiste kunstide õpilasi ning koos luua midagi, mis tutvustaks tulevasi kunsti viljelejaid maailmale.

Sellise projekti produtseerimine näitas mulle, kuidas saaksin tulevase etenduskunstidele spetsialiseerunud kultuurikorraldajana kasutada ära TÜ VKA-s õpitut ilma, et peaksin liigselt kartma ebaõnnestuda. Kooli poolne tugi, kaasüliõpilaste tegevustahe, „võõra“ teatri usaldus näitas mulle, et mu teadmistest peetakse lugu ja meeskonnatöö võib vaatamata keerulistele juhtumitele olla siiski sujuv ja tulemuseni viiv.

KASUTATUD ALLIKAD

- Brooks, I. 2006. Organisatsioonikäitumine. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.
- Janeczko, B., Mules, T. & Ritchie, B. 2002. Estimating the Economic Impacts of Festivals and Events: a Research Guide. https://sustain.pata.org/wp-content/uploads/2015/02/Mules_EcoImpactsFestivals_v6.pdf (16.04.2020).
- Karilaid, J. 2016. Organisatsiooniõpetus. [Loengukonspekt]. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia
- MTÜ Uus Teater põhikiri <https://scorestorybook.ee/media/80310536/uus-teater-mtu-tegevuslugu?id=308603> (24.04.2020)
- Organisatsiooni alusuuring.
https://www.tlu.ee/opmat/in/Organisatsiooni%20alusuuring/2_organisatsiooni_olemus_ja_identiteet.html (27.04.20)
- Perens, A. 2001. Projektijuhtimine. Tallinn: Kirjastus Külim.
- Perens, A. 2017. Projekti- ja protsessijuhtimise käsiraamat. Ptk 1-12. [E-raamat]. AS Äripäev.
- Projektijuhtimine. 2015. <http://www.projektijuhtimine.ee/uudised/projekti-eesmargist/> (18.05.2020)
- Riigiteataja. Autoriõiguse seadus. <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019055> (13.05.20)
- Riismaa, K. 24.05.2019 <https://www.uusteater.ee/tekstid/kaur-riismaa-sirp-jaapangale-unustatud-naitleja> (07.04.2020)
- Salla, S. 2001. Projekti planeerimine ja juhtimine. Täiendav loengumaterjal projektijuhtimise eriala üliõpilastele. Tallinn: TPÜ Kirjastus.
- Salla, S. 2007. Projektijuhtimine. Praktiline käsiraamat projektide ettevalmistamisest koos näidisprojektidega. Tallinn: TLÜ Kirjastus.
- Tartu Uue Teatri Manifest <https://www.uusteater.ee/teater/manifest> (07.04.2020)
- Vihalem, A. 2008. Turunduse alused. Tallinn: Kirjastus Külim.
- Virovere, A., Alas, R. & Liigand, J. 2008. Organisatsioonikäitumine. Käsiraamat. Tallinn: Kirjastus Külim.
- „100 M MORE“ tutvustus <https://www.uusteater.ee/lavastused/m100-more> (24.04.2020.)

LISAD

Lisa 1. Riskianalüüs

Nr	Mis võib juhtuda?	Kus ja millal?	Mõju/ Tõenäosus	Riski suurus (MxT)	Ennetav tegevus	Korrigeeriv tegevus
1.	Vähene rahastus	Enne lavastuse prooviperioodi	3/3	9	Alustada rahastuse leidmisega varakult. Panna lukku projekti rahastus vajadused ja seda muuta ainult äärmisel juhul.	Vaadata üle, kust saab rahastust kärpida ja millelt loovutada.
2.	Etendus hilineb	Saalis, enne etenduse algust	1/1	1	Varuda piisavalt aega, et kõik saaks enne etendust valmis. Panna kindel kellaeg (nt 15-minutit enne), millal lavastuskorraldaja üle vaatab, kas kõik on 100% valmis publiku sisse laskmiseks.	Püüda olukorda selgitada, kuid mitte õigustada. Vabandada.
3.	Tehniline probleem	Saalis, etenduse ajal	2/2	4	Käia kõik läbi koos majahaldajaga juba enne esimeste proovide algust ja siis veel vahetult enne iga etenduse algust.	Vajadusel lõpetada etendus ja eemaldada inimesed
4.	Külastaja haigestumine	Enne etendust, etenduse ajal	3/1	3	Hoida publiku ala õhutatuna. Märgistada ära ohukohad.	Eemaldada külastaja massist, osutada abi või kutsuda kiirabi.
5.	Näitleja haigestumine	Enne etendust, etenduse ajal	3/1	3	Veenduda, et näitlejate koormus poleks liiga suur, organiseerida alati söömine.	Eemaldada näitleja massist. Kutsuda kiirabi või ise osutada abi.
6.	Publiku alal vigastamine	Enne etendust, etenduse ajal	3/1	3	Veenduda, et publiku ala ohtlikud kohad oleksid märgistatu ja nähtaval.	Eemaldada külastaja massist, osutada abi või kutsuda kiirabi.
7.	Näitleja vigastab ennast laval	Etenduse ajal	3/2	6	Veenduda, et lava konstruktsioonid oleksid ohutusnõuete järgi kinnitatud. Korrata näitlejatele üle võimalikud ohu kohad.	Peatada etendus, eemaldada näitleja laval, osutada esmaabi või kutsuda kiirabi. Vabandada vaatajate ees ja pakkuda lahendust
8.	Tulekahju	Ükskõik kus majas, enne etendust, etenduse ajal	3/1	3	Mitte kasutada laval või selle ümbruses tulekahju algatavaid vahendeid – suits, ebakindlad kaablid, küünlad jne. Jälgida tööohutus reeglistikku. Hoida töös kõik majas olevad suitsuandurid jm.	Olenevalt juhtumis paigast: kustutada vaikselt ja märkamatuult tuli, peatada etendus ja eemaldada inimesed majast. Lasta tagasi, kui oht hallatud. Katkestada etendus ja eemaldada kõik inimesed majast selleks ettenähtud kohast.

Lisa 2. Pressiteade

100 M MORE tuleb, muudab, näitab!

Järgmisel neljapäeval, 9. mail esietendub Tartu Uues Teatris Viljandi kultuuriakadeemia lavastajatudengi Elar Vahteri diplomilavastus "100 M MORE". Tegu on viimase lavastusega, kus suurem osa TÜVKA teatrikunsti 12. lennust kaasa lööb, enne kui juuni lõpus diplomid kätte jagatakse.

Lavastaja Elar Vahter, kes enne teatrikooli astumist lõpetas ka Eesti Mereakadeemia, põimib laval oma kaks suurt armastust - teatri ja mere. See puhtalt inspiratsiooni pealt alguse saanud lavasusidee hõlmab endas Läti kirjanduse suurkuju ja esimese arvestatava realisti Rudolfs Blaumanise, Franz Kafka, August Mälgi, Juhan Peegli ja Juhan Smuuli teoseid. Blaumanis kirjutas sada kaksikümmend aastat tagasi novelli "Surma varjus", milles talvise kalapüügi ajal eraldub jäätükk ning grupp inimesi jääb merevangi. See on see hakatus ja lähtepunkt, kust trupp on edasi mõelnud. Nii füüsilise kui ka vaimse vangistuse ajalisusest ja suhtelisusest. Ning muidugi ka merest, karmist ja kaunist, mis mõnikord annab ja teinekord võtab.

"100 M MORE" lavastaja on Elar Vahter, kunstnik Tuuli Omler, kostüümikunstnik Kreet Kärner, koreograaf Hanna Junti, dramaturg Sven Karja, helilooja Marianna Liik, helimeister Martin Roose, valgusmeister Henrik Mütt, videomeister Maria Elisaveta Roosalu, lavameister Marko Aatonen ja Eero Ehala, lavastusjuht Kaspar Kast ja produtsent Marii Ingriin Saaremäe. Lavastuses mängivad TÜVKA 12. lennu näitlejatudengid Mari Anton, Karolin Jürise, Loviise Kapper, Silva Pijon, Hans Kristian Õis, Mathias Einari Leedo, Stefan Hein ja Kristjan Poom.

Etendused 9., 11., 13., 14. mail Tartu Uues Teatris ja 6. juunil Tallinnas Kanuti Gildi SAALis.

Lisa 3. Eelarve

KULU LIIGID	NIMETUS	TK	SUMMA	KOKKU	TASUMINE
LAVALE					
	Lavakujundus	1	800€		Omafinantseering
	Kostüümid	8	600€		Omafinantseering
TÖÖTASUD					
	Kujunduse teostus		400€		Omafinantseering
	Valgus	1	0	0	
	Heli	1	0	0	
	Kunstnik	1	0	0	
	Helilooja	1	1300€		Kultuurkapital
	Koreograaf	1	1300€		Kultuurkapital
	Näitleja	8	0	0	
	Lavameistrid (PinFer OÜ)	2	400€		Omafinantseering
	Lavastaja	1	0		
	Dramaturg	1	1300€		Kultuurkapital
TURUNDUS					
	Plakatite/kavade trükk	X	X	X	Piletitulu
MUUD KULUD					
	Ööbimine	1 kuu	x	550€	Piletitulu
	Transport	X	X	159€	Omafinantseering
KOKKU				6809€	
TULULIIGID					
Töötasud	Kultuurkapitalist	3	1300	3900€	
Piletitulu		X	X	909€	Tasuks Tartu Uuele Teatrile ruumirendi, neilt laenatud kostüümide ja ööbimiskoha eest
Omafinantseering	Omalt poolt antud rahastus	X	X	2000€	
				6809€	

Lisa 4. Tehnilise ja kunstilise meeskonna töögraafik

KES	MIDA	MIS AJAKS
Kreet Kärner	Kostüümikavandid	10.12.2018.
Näitlejad saadavad Ingriline, Ingrid saadab Kreedale.	Näitlejate mõõdud	14.12.
Kreet Ingridile	Kostüümimaterjali maksumus	8.01.2019.
Kreet	Kostüümid valmis	29.04.

KES	MIDA	MIS AJAKS
Marko Aatonen ja Tuuli Omler	Lavakujunduse kavandid	10.12.2018.
Marko ja Tuuli Ingridile	Lavakujunduse maksumus	8.01.2019.
Marko	Lavakujundus valmis	15.04

KES	MIDA	MIS AJAKS
Tuuli Omler	Lavastuse visuaalne kujundus esitada Tartu Uue Teatri kumuloojale (plakat, kava, flaiier, <i>facebook</i> 'i leht, trailer, Tartu Uue Teatri koduleht)	9.02.2019. (täpselt neli kuud enne esietendust!)

KES	MIDA	MIS AJAKS
Maria Elisaveta Roosalu	Treiler	9.02.2019
Maria Elisaveta Roosalu	Lava visuaalne kujundus	15.04.

KES	MIDA	MIS AJAKS
Marianna Liik	Treileri helikujundus	9.02.2019
Marianna Liik	Lavastuse helikujundus	05.04.

Lisa 5. Näitlejate proovigraafik

Kirjas on ka Dekameroni ja Protsessi Etendused

Kuupäev	Kellaeg	Asukoht	Muu info
18.03	11-15	BB	
	17-20	204	
19.03	10-15	202	
	19	Türi	Dekameron
20.03	11-15	320	
21.03	10-14	202	
	19	Keila	Dekameron
22.03	19	Aruküla	Dekameron
25.03	19	Jõhvi	Dekameron
26.03	19	Haapsalu	Dekameron
27.03	11-15	010	
	18-21	BB	
28.03	11-15	128	
	19	Tartu	Dekameron
29.03	11-15	BB	
	18-21	BB	
30.03	11-15	128	
	18-21	BB	
1.04	19	Kuressaare	Dekameron
2.04	11-15	128	
	18-21	128	
3.04	10-14	128	
	19	Jõgeva	Dekameron
4.04	10-14	202	
	18-21	128	
5.04	11-15	BB	
	18-21	BB	

6.04	11-15	BB	
	17-21	BB	
8.04	11-15	128	
	17-20	010	
9.04	18	TLN	Dekameron
10.04	18	TLN	Dekameron
11.04	19	Elva	Dekameron
12.04	11-15	018	
	18-20	BB	
13.04	11-15	BB	
	17-20	BB	
15.04	10-13	BB	
	19	Võru	Dekameron
16.04	10-15,19	Tallinn	Protsess
17.04	19	TLN	Protsess
18.04	11-15	Nuku	
	19	TLN	Protsess
22.04	11-15	Tartu	Algavad saaliproovid
	17-21		
23.04	10-14	Tartu	
	19	Pärnu	Dekameron
24.04	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
25.04	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
26.04	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
27.04	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
28.04	11-15	Tartu	

	17-21	Tartu	
29.04	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
30.04	11-15,19	TLN	Protsess
1.05	12-15	Tartu	Kell 9 Väljasõit TLN-TRT
	17-21	Tartu	
2.05	9-13	Tartu	Kell 14 Väljasõit TRT-TLN
	19	TLN	Protsess
3.05	12-15	Tartu	Kell 9 Väljasõit TLN-TRT
	17-21	Tartu	
4.05	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
5.05	?	EI TOIMU	Võimalik proov
6.05	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
7.05	11-15	Tartu	
	17-21	Tartu	
8.05	18	Tartu	Kontroll
9.05	19	Tartu	ESIKAS
11.05	19	Tartu	Etendus NR 2
12.05	19	Tartu	Etendus NR 3
14.05	19	Tartu	Etendus NR 4
06.06	19:30	Kanuti Gild	Etendus NR 5

SUMMARY

The Stage Production of „100 M MORE“

My creative-practical thesis consisted in producing the performance “100 M MORE”. This creative-practical written work thesis gives an overview of the organization, where this project was held; of the organised work, that was done to make everything work and of the team, that was working on the project. “100 M MORE” wasn’t only my thesis it was also diploma performance by Elar Vahter, a student of the theater art department of the Department of Performing Arts in University of Tartu Viljandi Culture Academy. The actors were director’s classmates, who too were finishing school that summer and other team members also presented it as their thesis. Premier took place in 9th of May 2019 and was played for only five times: 9th, 11th, 13th, 14th of May in Tartu Uus Teater and 6th of June. The last performance took place in Tallinn, at Kanuti Gildi SAAL. The performance was based on great figure in Latvian literature and the first notable realist Rudolfs Blaumanise, but also had an impact from Franz Kafka, August Mälk, Juhan Peegel and Juhan Smuul. My main responsibilities were communication between the organization and the team, funding and monitoring the progress of the project.

I would say that it was a joint project, that gave an opportunity to work together with students from other Estonia university’s: University of Tartu Viljandi Culture Academy, Estonian Music- and Theater academy, Estonian Art Academy. As said, it was thesis for many of us. The fact that it was a joint project and that Tartu Uus Teater trusted us to took us in made it all very unprecedented. Purpose of the project was to tie University of Tartu Viljandi Academy of Culture’s different departments and to join in other students, from other schools, who were also learning in art departments.

Producing this project showed me, how I in the future can use the things I have studied in University of Tartu Viljandi Culture Academy in department of Cultural Education as culture manager. The support I got from school, motivation of other students, “foreign” theater trusting us showed me, that people appreciate my knowledge and despite difficult times teamwork can get better and take you to your result.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, _____ Marii Ingrid Saaremäe _____,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose _____ "Lavastuse „100 M MORE“ produktsioon" _____, mille juhendaja on _____ Marko Lõhmus _____, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Mari Ingrid Saaremäe

20.05.2020